

Protecția speciilor în temeiul Directivei privind păsările și al Directivei privind habitatele

Dispoziții-cheie și jurisprudența conexă

*Alexandra Dobre-Wlodarczyk
Comisia Europeană
Direcția Generală Mediu (DG ENV)
ENV.E3 – Respectarea legislației de mediu –
Asigurarea respectării normelor*

Agenda

Protecția speciilor în temeiul Directivei privind habitatele

Interdicții (articolul 12-13)

Exploatarea gestionată (articolul 14)

Derogări (articolul 16)

Protecția speciilor în temeiul Directivei privind păsările

Scurtă prezentare a obiectivelor directivelor

Directiva privind **habitatele**:

- Să se asigure că aceste specii și tipuri de habitate sunt menținute sau readuse la un „stadiu corespunzător de conservare” (articolul 2).

Directiva privind **păsările**:

- menținerea populațiilor tuturor speciilor de păsări sălbatice din UE la un nivel care să corespundă cerințelor lor ecologice, științifice și culturale sau adaptarea populației acestor specii la nivelul respectiv (articolul 2)

Protecția speciilor în temeiul Directivei privind habitatele

Articolele 12-16 din Directiva habitate

Context

- Protecția logică a speciilor identificate pe teritoriul statelor membre, inclusiv în afara siturilor Natura 2000.
- De o importanță deosebită pentru **speciile ale căror amenințări sau presiuni principale sunt legate de exploatare** (ucidere / capturare / vânzare).

Document de orientare privind protecția riguroasă a speciilor de animale de interes comunitar în temeiul Directivei Habitat

Trei tipuri de dispoziții

Interdicții (articolul 12-13)

Anexa IV

Exploatarea gestionată (articolul 14)

Anexa V

Derogări (articolul 16)

Articolele 12 și 13 din Directiva privind habitatele

Protecția strictă a speciilor din anexa IV

Articolul 12: fauna

Articolul 13: flora

Cauza C-6/04, Comisia/Regatul Unit

*112. Articolele 12, 13 și 16 din Directiva habitate constituie **un ansamblu coerent de dispoziții** menite să protejeze populațiile speciilor în cauză, astfel încât orice derogare incompatibilă cu directiva ar încălca atât interdicțiile prevăzute la articolele 12 și 13, cât și regula potrivit căreia derogările pot fi acordate în conformitate cu articolul 16.*

Articolul 12

- „**instituirea unui sistem de protecție riguroasă** a speciilor de animale enumerate în anexa IV litera (a)” „în aria lor de extindere naturală”
 - (a) toate formele de **capturare sau ucidere deliberată** a exemplarelor din aceste specii în natură;
 - (b) **perturbarea deliberată** a acestor specii, în special în perioada de **reproducere, creștere, hibernare și migrație**;
 - (c) **distrugerea deliberată sau prelevarea de ouă** din natură;
 - (d) **deteriorarea sau distrugerea ariilor de reproducere sau de odihnă**.
- Pentru speciile respective, statele membre interzic deținerea, transportul, vânzarea sau schimbul, precum și oferirea spre schimb sau vânzare a specimenelor luate din natură, cu excepția celor luate legal, înainte de punerea în aplicare a prezentei directive.
- Interdicțiile prevăzute la alineatul (1) literele (a) și (b) și la alineatul (2) **se aplică în toate stadiile de viață** ale animalelor care se supun prevederilor prezentului articol.
- Statele membre instituie un sistem de control al capturii și uciderii accidentale a animalelor din speciile enumerate în anexa IV litera (a). Pe baza informațiilor astfel obținute, statele membre iau măsuri suplimentare de cercetare sau de conservare, pentru a se asigura că uciderile sau capturile accidentale nu au un impact negativ foarte puternic asupra speciilor respective.

Cauza C-504/14, *Kyparissia*

140 Curtea a statuat deja că transpunerea [articolului 12 alineatul (1) litera (b) și litera (d)] impune statelor membre nu **numai să adopte un cadru legislativ complet, ci și să pună în aplicare măsuri de protecție practice și specifice în această privință** și că sistemul de protecție riguroasă presupune adoptarea unor **măsuri coerente și coordonate cu caracter preventiv (Hotărârea din 15 martie 2012, Comisia/Cipru, C-340/10, EU: C: 2012: 143, punctele 60 și 61, precum și jurisprudența citată).**

141 **un ansamblu de instrumente juridice nu constituie un cadru legislativ și de reglementare cuprinzător [...]** atunci când acestea trebuie completate în mod regulat pentru a asigura protecția impusă de articolul 12 din directivă.

Cauza C-441/17, Pădurea *Białowieża*

231 pentru a se conforma acestei dispoziții, statele membre trebuie nu numai să adopte un cadru legislativ cuprinzător, ci și să pună în aplicare măsuri de protecție concrete și specifice. De asemenea, sistemul de protecție riguroasă **presupune adoptarea unor măsuri coerente și coordonate, cu caracter preventiv**. Un astfel de sistem de protecție riguroasă trebuie, așadar, să **permită evitarea efectivă a capturării sau a uciderii deliberate în sălbăticie, precum și a deteriorării sau a distrugerii ariilor de reproducere sau de odihnă ale speciilor de animale enumerate în anexa IV litera (a) la Directiva habitate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iunie 2011, Comisia/Franța, C-383/09, EU: C: 2011: 369, punctele 19-21)**

Cauzele C-473/19 și 474/19, Skydda Skogen

55 nu este mai puțin adevărat că definiția „stadiului de conservare a unei specii” în sensul articolului 1 litera i) din această directivă se referă în mod expres la „abundența [...] populațiilor [unei specii]”, iar nu la situația specială a unui membru individual sau a unui specimen din această specie, astfel **încât acest stadiu de conservare este determinat sau evaluat în special în raport cu populațiile speciei în cauză.**

56 pe de altă parte, în ceea ce privește articolul 12 alineatul (1) litera (b) din Directiva habitate, care interzice perturbarea deliberată a speciilor, în special în perioada de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrare, trebuie arătat că, în măsura în care urmărește să sublinieze importanța sporită a acestei interdicții în perioadele în care exemplarele sunt deosebit de vulnerabile, în special în ceea ce privește capacitatea lor de reproducere sau succesul lor în reproducere și a căror nerespectare este astfel deosebit de susceptibilă să afecteze stadiul de conservare a speciilor în cauză, această dispoziție, în conformitate cu însuși modul său de redactare, nu exclude posibilitatea ca activitățile care nu generează un astfel de risc să intre, după caz, în domeniul său de aplicare.

57 rezultă că punerea în aplicare a sistemului de protecție prevăzut la articolul 12 alineatul (1) litera (a)-(c) din Directiva habitate nu este supusă condiției ca o anumită activitate să provoace un **risc de afectare a stadiului de conservare a speciilor de animale în cauză.**

Cauza C-88/19, *Alianta pentru combaterea abuzurilor*

48 În plus, ar fi incompatibil cu acest obiectiv să se refuze în mod sistematic protecția exemplarelor din speciile de animale protejate atunci când „aria lor de extindere naturală” se extinde la zone de așezări umane.

*49 Cu toate acestea, o interpretare potrivit căreia „aria de extindere naturală” a unor astfel de specii, la care se face trimitere la articolul 12 alineatul (1) din Directiva habitate, include și arii situate în afara siturilor protejate și că, prin urmare, protecția care rezultă din aceasta nu este limitată la aceste situri este de natură să permită atingerea obiectivului de interzicere a uciderii sau a capturării specimenelor din speciile de animale protejate. **Astfel, este vorba nu numai despre protejarea acestor specii în anumite locuri, definite în mod restrictiv, ci și a specimenelor din acestea care trăiesc în natură sau în stare sălbatică și care asigură astfel o funcție în ecosistemele naturale.***

Anexa IV excepții regionale pentru *Canis lupus* (lup), *Lynx lynx*, *Castor fiber* (castor) etc.

Cauza C-221/04, *Comisia/Spania*

*71 pentru ca condiția privind acțiunea „deliberată” prevăzută la articolul 12 alineatul (1) litera (a) din directivă să fie îndeplinită, trebuie să se demonstreze că autorul actului a intenționat capturarea sau uciderea unui exemplar aparținând unei specii de animale protejate sau, **cel puțin, a acceptat posibilitatea unei astfel de capturări sau ucideri.***

Cauzele C-473/19, C-474/19, *Skydda Skogen*

52 În special, Curtea a calificat drept perturbare deliberată în sensul articolului 12 alineatul (1) litera (b) din Directiva habitate fapte precum circulația motoretelor pe o plajă, în pofida avertismentelor referitoare la prezența unor cuiburi de broaște-țestoase marine protejate și prezența hidrobicicletelor și a unor ambarcațiuni mici în zona maritimă a plajelor în cauză și a statuat că un stat membru nu își îndeplinește obligațiile care îi revin în temeiul articolului 12 alineatul (1) litera (b) din această directivă, în cazul în care nu ia toate măsurile concrete necesare pentru a evita perturbarea deliberată a speciei de animale în cauză în perioada de reproducere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 mai 2006, Comisia/Spania, C-221/04, EU:C:2006:329, punctul 70 și jurisprudența citată).

53 Prin urmare, interdicțiile care figurează la articolul 12 alineatul (1) literele (a)-(c) din Directiva habitate sunt susceptibile să se aplice unei activități de exploatare forestieră sau de amenajare a teritoriului, care, în mod evident, nu vizează capturarea sau uciderea, perturbarea speciilor de animale sau distrugerea deliberată ori culegerea ouălor.

Articolul 12 alineatul (1) litera (d): deteriorarea sau distrugerea ariilor de reproducere sau de odihnă

- Se aplică habitatelor speciei, spre deosebire de indivizi, care diferă de articolul 12 alineatul (1) litera (a) literele (c)-(c).
- Solicită punerea în aplicare a unor măsuri care să protejeze spațiul fizic în care se găsesc speciile, precum și funcționalitatea lor ecologică.
- Se aplică, de asemenea, deteriorării sau distrugerii neintenționate.

Cauza C-477/19, Magistrat der Stadt Wien

29 Rezultă că obiectivul protecției stricte oferite de articolul 12 alineatul (1) litera (d) din directiva menționată este de a asigura conservarea unor părți semnificative din habitatele speciilor de animale protejate, astfel încât aceste specii **să poată beneficia de condițiile esențiale, printre altele, pentru a se odihni în aceste habitate.**

30 Aceeași concluzie rezultă dintr-o interpretare a documentului de orientare al Comisiei menționat la punctul 15 de mai sus, care arată că ariile de odihnă – definite ca **zone esențiale pentru susținerea unui animal sau a unui grup de animale atunci când acestea nu sunt active** – „trebuie de asemenea protejate atunci când nu sunt utilizate, dar atunci când există o probabilitate suficient de mare ca specia în cauză să revină în aceste [...] locuri”.

31 în consecință, din contextul articolului 12 alineatul (1) litera (d) din Directiva habitate reiese că ariile de odihnă care nu mai sunt ocupate de o specie de animale protejată nu trebuie să se deterioreze sau să fie distruse, din moment ce această specie se poate întoarce în astfel de arii.

Articolul 12 alineatul (4): Capturare sau ucidere accidentală

- Capturarea și uciderea accidentală a speciilor enumerate în anexa IV trebuie monitorizate.
- Pe baza acestor date, statele membre trebuie să acționeze pentru a se asigura că aceste capturi și asasinat accidental nu au un impact negativ semnificativ.
- Cauza C-308/08, *Comisia/Spania*, măsuri de prevenire a uciderii accidentale a linxului iberic în urma modernizării unui drum.

Articolul 14

Utilizarea și gestionarea durabilă a speciilor din anexa V

Fotografie de [Pascal Mauerhofer](#) pe [Unsplash](#)

Articolul 14 alineatul (1)

*„În cazul în care, având în vedere supravegherea prevăzută la articolul 11, statele membre consideră necesar, **acestea iau măsuri pentru a se asigura că prelevarea în natură a exemplarelor din speciile faunei și florei sălbatice enumerate în anexa V, precum și exploatarea acestora sunt compatibile cu menținerea lor la un stadiu corespunzător de conservare.**”*

„În cazul în care o specie de animale se află într-o stare de conservare nefavorabilă [...], autoritatea competentă trebuie [...] să ia măsuri în sensul articolului 14 din Directiva habitate pentru a îmbunătăți stadiul de conservare a speciei”

Cauza C-436/22, ASCEL, punctul 70.

Articolul 14: supraveghere

- „[Articolul 11] supravegherea este esențială pentru a asigura respectarea condițiilor prevăzute la articolul 14 [...]”
Cauza C-436/22, *ASCEL*, punctul 59.
- Supravegherea trebuie să fie „efectuată în mod sistematic și permanent”
Cauza C-6/04, *Comisia/Regatul Unit*, punctul 68.
- Principiul precauției: „în cazul în care [...] persistă îndoieli cu privire la compatibilitatea exploatării unei specii de interes comunitar cu menținerea acestei specii la un stadiu corespunzător de conservare. Statul membru în cauză trebuie să se abțină de la autorizarea unei astfel de exploatare”,
cauza 436/22, *ASCEL*, punctul 72.

Articolul 16

Sistemul de derogare de la cerințele de protecție a speciilor din Directiva privind habitatele

Articolul 16: Un test cu trei cerințe

1. Demonstrarea a cel puțin unuia dintre motivele enumerate la articolul 16 alineatul (1) litera (a) literale (d)-(d) sau a circumstanțelor menționate la litera (e);

2. Absența unei alternative satisfăcătoare;
și

3. Derogarea nu trebuie să fie în detrimentul menținerii populațiilor la un stadiu corespunzător de conservare.

Cauza C-674/17, Tapiola

30 Trebuie arătat de asemenea că articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate, care definește în mod precis și exhaustiv condițiile în care statele membre pot deroga de la articolele 12-14, precum și de la articolul 15 litera a) și litera (b) din această directivă, **constituie o excepție de la sistemul de protecție prevăzut de această directivă, care trebuie interpretată în mod restrictiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 octombrie 2005, Comisia/Regatul Unit, C-6/04, EU: C: 2005: 626, punctul 111, și Hotărârea din 10 mai 2007, Hotărârea din 8 iunie 2006, WWF Italia și alții, C-508/04, Rec., p. I-2007, punctul 274 și Hotărârea Comisia/Austria, C-60/05, EU: C: 110: 128, punctele 2006 și 378) și care impune autorității care ia decizia sarcina de a dovedi existența acestor condiții pentru fiecare derogare (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din, WWF Italia și alții, EU: C: 34:, punctul).**

Cerința 1: Articolul 16 alineatul (1) literele (a)-(E)

Să demonstreze unul dintre următoarele elemente:

- a) În interesul protejării faunei și florei sălbatice și al conservării habitatelor naturale;
- b) Pentru a evita daunele grave asupra recoltelor, efectivelor de animale, pădurilor, exploatațiilor piscicole, apelor și altor forme de proprietate;
- c) În interesul sănătății și siguranței publice sau din **alte motive cruciale de interes public major**, inclusiv cele de natură socială sau economică și consecințele benefice de importanță majoră pentru mediu;
- d) În scopul cercetării și educației, al repopulării și reintroducerii acestor specii și al operațiunilor de ameliorare necesare în acest scop, inclusiv înmulțirea artificială a plantelor;
- e) pentru a permite, în condiții de strictă supraveghere, după criterii selective și la un nivel limitat, prelevarea sau deținerea de anumite specimene din speciile enumerate în anexa IV, în număr limitat, stabilit de autoritățile naționale competente.

Cauza C-342/05, Comisia/Finlanda

40 În ceea ce privește motivul Comisiei întemeiat pe faptul că permisele de vânătoare sunt eliberate cu titlu preventiv sau, în orice caz, fără să fie stabilită în mod corespunzător nicio legătură cu anumiți lupi care cauzează un prejudiciu grav, trebuie arătat, astfel cum a arătat și doamna avocată generală la punctul 29 din concluzii, că articolul 16 alineatul (1) din **Directiva habitate nu impune ca, înainte de adoptarea unor măsuri derogatorii, să se poată suferi un prejudiciu grav.**

Cauza C-601/22, WWF Österreich

71 Cu toate acestea, este de asemenea necesar, astfel cum subliniază în esență Comisia la punctul 3-24 din documentul său de orientare, ca, pe de o parte, **prejudiciul viitor să nu fie pur ipotetic**, ceea ce **trebuie să fie demonstrat prin elemente de probă**, și, pe de altă parte, ca acesta să fie **cel puțin imputabil în mare măsură speciilor de animale vizate de derogare**.

72 În speță, astfel cum s-a arătat la punctul 68 din prezenta hotărâre, categoria de prejudicii expusă de instanța de trimitere în cadrul celei de a treia întrebări nu privește interese economice specifice, ci eventuale evoluții macroeconomice pe termen lung, astfel încât este mai asemănător unui risc abstract, a cărui probabilitate ridicată de apariție nu a fost demonstrată.

73 Pe de altă parte, a admite că un asemenea prejudiciu, care nu este imputabil specimenului populației de lupi care face obiectul derogării prevăzute la articolul 16 alineatul (1) litera (b) din Directiva habitate și care poate fi cauzat de cauze diverse și multiple, poate intra în domeniul de aplicare al acestei dispoziții ar echivala cu nerespectarea cerinței, amintită la punctul 71 din prezenta hotărâre, a unei legături de cauzalitate între, pe de o parte, acordarea derogării și, pe de altă parte, prejudiciile cauzate de speciile de animale vizate de această derogare.

Cauza C-674/17, Tapiola

34 În ceea ce privește, în primul rând, obiectivul unei derogări acordate în temeiul articolului 16 alineatul (1) din Directiva habitate, trebuie arătat că, în **timp ce literele (a)-(d) ale acestei dispoziții stabilesc obiectivele fiecărei derogări pe care o prevede**, și anume interesul protejării faunei și florei sălbatice și conservarea habitatelor naturale [litera (a)], prevenirea daunelor grave [litera (b)], interesul sănătății și siguranței publice și interesul public superior [litera (c)], cercetarea și educația, repopularea și reintroducerea speciilor [litera (d)], ceea ce **nu este cazul în ceea ce privește litera (e)** a acestei dispoziții, **care nu prevede un obiectiv urmărit de derogarea corespunzătoare.**

35 Pe de altă parte, derogările întemeiate pe articolul 16 alineatul (1) litera (e) din Directiva habitate, în raport cu cele prevăzute la articolul 16 alineatul (1) litera (a)-(d) din această directivă, trebuie să **îndeplinească condiții suplimentare**. Acestea permit, în **condiții strict controlate**, în **mod selectiv și într-o măsură limitată**, prelevarea sau deținerea anumitor specimene din speciile enumerate în anexa IV la această directivă în număr **limitat și determinat**.

36 Prin urmare, **articolul 16 alineatul (1) litera (e) din Directiva habitate nu poate servi drept temei juridic general pentru** acordarea de derogări de la articolul 12 alineatul (1) din această directivă, **fără a priva celelalte situații prevăzute la articolul 16 alineatul (1) din aceasta, precum și sistemul de protecție riguroasă de efectul lor util.**

37 În consecință, obiectivul unei derogări întemeiate pe articolul 16 alineatul (1) litera (e) din Directiva habitate nu poate, în principiu, să fie confundat cu obiectivele derogărilor întemeiate pe articolul 16 alineatul (1) litera (a)-(d) din această directivă, astfel încât prima dispoziție nu poate servi drept temei pentru acordarea unei derogări decât în cazurile în care aceste din urmă dispoziții nu sunt relevante.

38 În orice caz, **derogările acordate în temeiul articolului 16 alineatul (1) din această directivă nu trebuie, privite în ansamblu, să producă efecte contrare obiectivelor urmărite de directiva menționată**, astfel cum au fost amintite la punctul 25 din prezenta hotărâre.

Cerința 2: Lipsa unei alternative satisfăcătoare

În cadrul acestui test, Curtea a formulat trei întrebări care trebuie adresate:

- **Care este problema sau situația specifică ce trebuie abordată?**
- **Există alte soluții?**
- **Dacă da, aceste soluții vor rezolva problema sau situația specifică?**

Utilizat de Curte în sensul articolului 9 din Directiva păsări în cauza C-10/96, *Ligue royale belge pour la protection des oiseaux ASBL*

Acest lucru necesită o evaluare bine documentată a tuturor opțiunilor posibile disponibile.

Cauza C-674/17, *Tapiola*

49 În plus, este necesar să se arate că articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate impune statelor membre **să motiveze în mod clar și suficient lipsa unei alternative satisfăcătoare prin care obiectivele invocate în susținerea unei derogări să poată fi atinse** (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 iunie 2007, Comisia/Finlanda, C-342/05, Rec., p. I-2007, punctul 341).

50 Această **obligație de motivare nu este îndeplinită atunci când decizia de derogare nu conține nicio referire la lipsa oricărei alte soluții satisfăcătoare și nicio trimitere la rapoarte tehnice, juridice și științifice relevante în acest sens** (a se vedea prin analogie Hotărârea din 16 octombrie 2003, Ligue pour la protection des oiseaux și alții, C-182/02, EU:C:2003:558, punctul 14, precum și Hotărârea din 21 iunie 2018, Comisia/Malta, C-557/15, EU: C: 2018: 477, punctele 50 și 51).

Cerința 3: Impactul derogării asupra stadiului de conservare

- Două elemente:
 - Evaluarea stadiului de conservare a populației specifice din aria sa de extindere naturală
 - Evaluarea impactului potențial al derogării asupra stadiului de conservare a populației specifice

Cauza C-674/17, Tapiola

59 Pe de altă parte, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 83 din concluzii, **evaluarea impactului unei derogări la nivelul teritoriului unei populații locale este în general necesară pentru a determina impactul acesteia asupra stadiului de conservare a populației în cauză la o scară mai mare. În măsura în care o astfel de derogare trebuie, în conformitate cu observațiile prezentate la punctul 41 din prezenta hotărâre, să răspundă unor cerințe specifice și unor situații specifice, efectele cele mai directe ale unei astfel de derogări se resimt, în general, în zona locală vizată de aceasta. Pe de altă parte, astfel cum reiese din dosarul de care dispune Curtea, stadiul de conservare a unei populații la scară națională sau biogeografică depinde și de impactul cumulat al diferitor derogări care afectează zonele locale.**

Cauza C-674/17, Tapiola

68 În al doilea rând, **în ceea ce privește incidența unui stadiu de conservare nefavorabil al unei specii asupra posibilității de a autoriza derogări în temeiul articolului 16 alineatul (1) din Directiva habitate**, Curtea a statuat deja că **acordarea unor astfel de derogări rămâne posibilă în mod excepțional** atunci când se stabilește în mod corespunzător că **acestea nu sunt de natură să agraveze stadiul de conservare nefavorabil al acestor populații sau să împiedice readucerea lor la un stadiu corespunzător de conservare**. Potrivit Curții, este posibil ca uciderea unui număr limitat de specimene să nu aibă niciun efect asupra obiectivului urmărit la articolul 16 alineatul (1) din Directiva habitate, care constă în menținerea populației de lupi la un stadiu corespunzător de conservare în aria sa de extindere naturală. **O astfel de derogare ar fi, prin urmare, neutră pentru specia** în cauză (Hotărârea din 14 iunie 2007, Comisia/Finlanda, C-342/05, EU: C: 2007: 341, punctul 29).

69 Cu toate acestea, este necesar să se arate că **acordarea unor astfel de derogări cu titlu de excepție** trebuie apreciată și **în lumina principiului precauției**, astfel cum este amintit la punctul 66 din prezenta hotărâre.

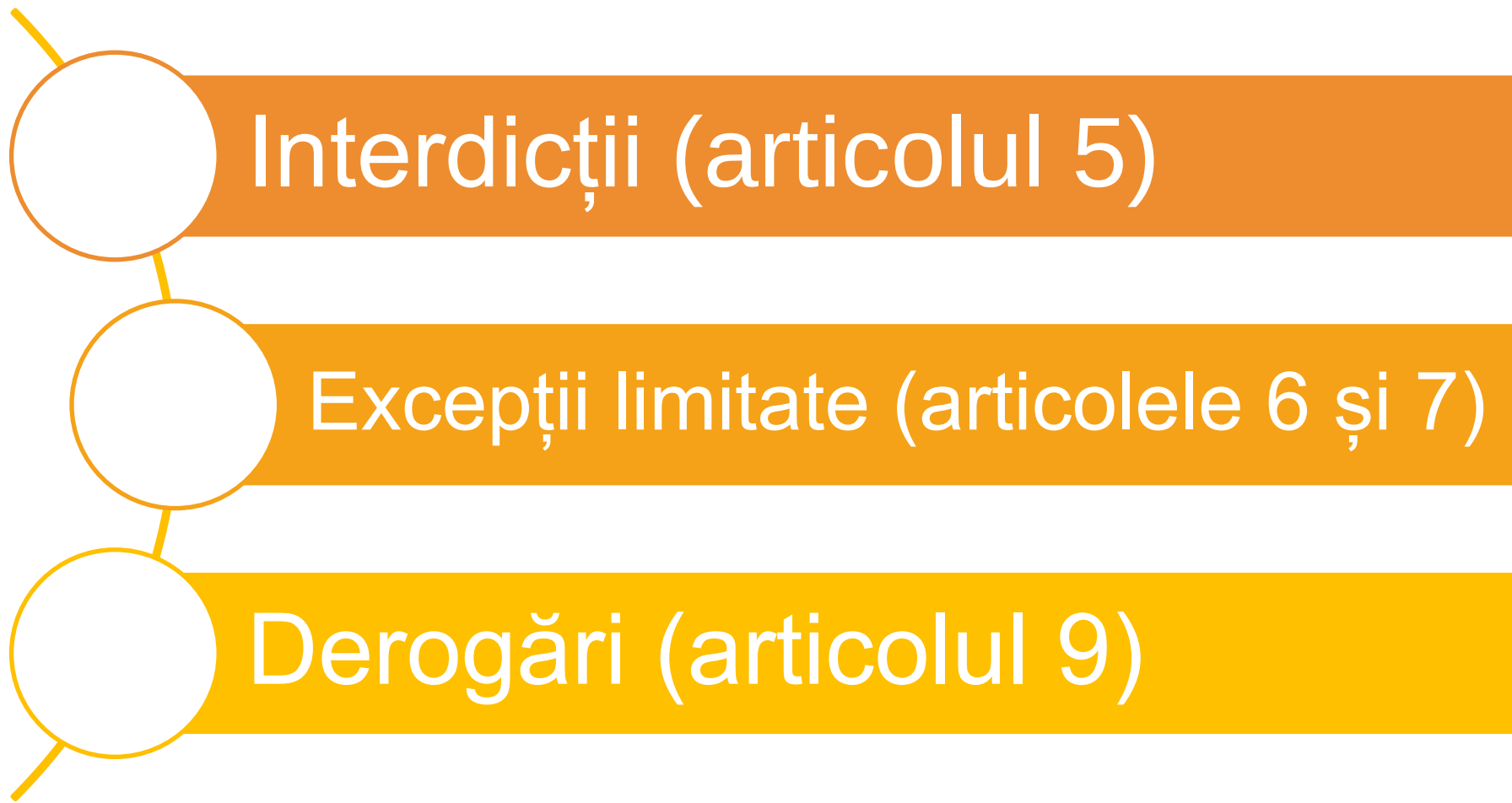
Protecția speciilor în temeiul Directivei privind păsările

Articolele 5, 6, 7, 8 și 9 din Directiva păsări

Frank Vassen

Trei tipuri de dispoziții

Interdicții (articolul 5)

Excepții limitate (articolele 6 și 7)

Derogări (articolul 9)

Articolul 5: interdicții

Fără a se aduce atingere articolelor 7 și 9, statele membre iau măsurile impuse pentru a **stabili un sistem de protecție pentru toate speciile de păsări menționate la articolul 1**, interzicând în special următoarele:

- (a) omorârea sau capturarea deliberată a speciilor respective, indiferent de metoda utilizată;
- (b) distrugerea sau producerea de daune în mod deliberat asupra cuiburilor sau a ouălor, sau eliminarea cuiburilor;
- (c) culegerea ouălor din natură și păstrarea acestora, chiar dacă sunt goale;
- (d) perturbarea deliberată a acestor păsări, în special în perioada de reproducere sau de maturizare, dacă o astfel de perturbare este relevantă în contextul obiectivelor prezentei directive;
- (e) ținerea în captivitate a păsărilor din specii a căror vânare și capturare este interzisă.

Cauza C-473/19, *Skydda Skogen*

33 Trebuie arătat, în primul rând, că însuși modul de redactare a articolului 5 din Directiva păsări precizează că, fără a aduce atingere articolelor 7 și 9 din aceasta, statele membre iau măsurile necesare pentru a institui un sistem general de protecție **pentru toate speciile de păsări menționate la articolul 1 din această directivă**, printre care în special interdicțiile prevăzute la articolul 5 menționat.

34 Potrivit articolului 1 alineatul (1), Directiva păsări privește „**conservarea tuturor speciilor de păsări care se găsesc în stare sălbatică pe teritoriul european al statelor membre cărora li se aplică tratatul**”.

44 În schimb, astfel cum a arătat doamna avocată generală la punctul 44 din concluzii, **este lipsit de relevanță, în sensul articolului 5 din Directiva păsări, faptul că speciile de păsări în cauză sunt incluse în anexa I la această directivă, prezintă un anumit nivel de risc sau prezintă o scădere pe termen lung a populației**.

Cauza C-441/17, Pădurea *Białowieża*

251 Articolul 5 din Directiva păsări impune statelor membre să adopte măsurile necesare pentru **a institui un sistem general de protecție pentru toate speciile de păsări** menționate la articolul 1 din această directivă. Acest sistem include în special, astfel cum prevede articolul 5 litera b) și litera (d), interzicerea distrugerii sau a deteriorării deliberate a cuiburilor și a ouălor lor sau a îndepărtării cuiburilor lor, precum și interzicerea perturbării deliberate a acestor păsări, în special în perioada de reproducere și de creștere, în măsura în care perturbările ar fi relevante în raport cu obiectivele directivei.

252 Articolul 5 din Directiva păsări impune, așadar, statelor membre **să adopte un cadru legislativ complet și efectiv** (Hotărârea din 12 iulie 2007, Comisia/Austria, C-507/04, Rec., p. I-2007, punctele 427 și 103, precum și Hotărârea din 26 ianuarie 2012, Comisia/Polonia, C-192/11, nepublicată, Hotărârea din, Comisia/Austria, punctul 339), prin punerea în aplicare, în același mod precum cel prevăzut la articolul 12 din Directiva habitate, **a unor măsuri de protecție concrete** și specifice care trebuie să **permită** asigurarea respectării efective a interdicțiilor menționate, destinate în esență să protejeze ariile de reproducere și de odihnă ale păsărilor vizate de această directivă. Pe de altă parte, aceste interdicții **trebuie să se aplice fără nicio limitare în timp** (Hotărârea din 27 aprilie 1988, Comisia/Franța, 252/85, Rec., p. I-1988, punctul 202).

Cauza C-441/17, Pădurea *Białowieża*

262 În al doilea rând, în măsura în care Republica Polonă susține că populațiile de păsări în cauză au rămas stabile sau chiar au crescut, trebuie arătat că Curtea a statuat deja că o astfel de împrejurare nu poate repune în discuție existența unei încălcări a articolului 4 alineatul (4) din Directiva păsări, care impune statelor membre să ia măsurile necesare pentru a evita deteriorarea habitatelor sau orice perturbare a păsărilor, întrucât **obligățiile de protecție există chiar înainte de observarea oricărei reduceri a numărului de păsări sau înainte de materializarea riscului de dispariție a unei specii protejate (Hotărârea din 14 ianuarie 2016, Hotărârea din 24 noiembrie 2016, Comisia/Bulgaria, C-141/14, Rec., p. I-2016, punctul 8, și Hotărârea din, Comisia/Spania, C-461/14, EU: C: 76: 2016, punctul 895).**

Articolul 7: specii de păsări care pot fi vâdate

- Se aplică numai speciilor din anexa II
- Nu poate pune în pericol eforturile de conservare în aria de răspândire a speciei
- Articolul 7 alineatul (4): Excluderea sezonului de creștere și în „diferitele etape ale reproducerii”.

Cauza C-157/89, Comisia/Italia

14 În această legătură, trebuie arătat că articolul 7 alineatul (4) a doua și a treia teză din directivă urmărește să asigure un sistem complet de protecție în perioadele în care supraviețuirea păsărilor sălbatice este deosebit de amenințată. În consecință, protecția împotriva activităților de vânătoare nu poate fi limitată la majoritatea păsărilor dintr-o anumită specie, determinată de ciclurile medii de reproducere și de mișcările migratorii. Ar fi incompatibil cu obiectivele directivei ca, în situații caracterizate de o dependență prelungită a fugilor de părinți și de migrația timpurie, o parte a populației unei anumite specii să nu beneficieze de protecția prevăzută.

Articolul 9: Test cu 3 cerințe

1. Derogarea trebuie să fi fost adoptată pentru unul dintre cele șase motive menționate la articolul 9 alineatul (1) literele (a)-(c);

2. Absența unei alternative satisfăcătoare;
și

3. *Derogarea nu trebuie să fie în detrimentul menținerii populațiilor în conformitate cu cerințele lor ecologice (SCF)*

Aplicarea strictă a articolului 9

- De strictă interpretare:

„În ceea ce privește un regim derogatoriu precum cel prevăzut la articolul 9 din Directiva păsări, **care trebuie interpretat în mod strict și care impune autorității care ia decizia sarcina de a dovedi că aceste condiții sunt îndeplinite** pentru fiecare derogare, trebuie să se constate de asemenea că statele membre sunt obligate să se asigure că orice acțiune care afectează speciile protejate **este autorizată numai pe baza unor decizii care conțin o motivare clară și** suficientă, care se referă la motivele, condițiile și cerințele prevăzute la articolul respectiv.” C-217/19, *Comisia/Finlanda*, punctul 66.

- Respectarea deplină a principiului precauției – C-217/19, *Comisia/Finlanda*, punctul 84.

Cerința 1: Articolul 9 alineatul (1) literele (a)-(c)

Să demonstreze unul dintre următoarele elemente:

- a) — în interesul siguranței și al sănătății publice;
 - în interesul siguranței aeriene;
 - pentru a preveni deteriorarea gravă a culturilor, a șeptelului, a pădurilor, a pescăriilor și a apei;
 - pentru protecția florei și faunei;
- b) În scopul cercetării și predării repopulării, al reintroducerii și al creșterii necesare în acest scop;
- c) Pentru a permite, în condiții strict controlate și pe bază selectivă, capturarea, păstrarea sau alte utilizări judicioase ale anumitor păsări în număr mic.

Cauza C-900/19, *One Voice*

35 În această privință, Curtea a statuat în mod repetat că **menținerea activităților tradiționale nu constituie o derogare autonomă** de la sistemul de protecție instituit prin Directiva păsări (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iulie 1987, Comisia/Belgia, 247/85, EU^oC^o1987^o339, punctul 8; Hotărârea din 28 februarie 1991, Comisia/Germania, C-57/89, Rec., p. I-1991, punctul 89; și Hotărârea din 23 aprilie 2020, Comisia/Finlanda (Vânătoarea de primăvară a eiderilor masculi), C-217/19, EU: C: 2020: 291, punctul 85).

36 Metodele de vânătoare fac adesea parte din tradițiile sau din utilizările locale, astfel încât, dacă obiectivul de a le conserva ar constitui un motiv de derogare autonomă, acest lucru ar conduce la autorizarea unui număr mare de practici contrare cerințelor articolului 9 din Directiva păsări. O astfel de abordare ar fi contrară interpretării stricte a acestei dispoziții care trebuie să prevaleze.

Cerința 3: Nu se aduce atingere stadiului de conservare.

- Nu există nicio cerință explicită în directivă.
- Interpretat prin trimitere la obiectivele generale ale Directivei privind păsările (articolul 2).
- Cerințele ecologice pot fi echivalate cu o stare de conservare favorabilă

„Chiar dacă ambele directive trebuie interpretate într-un mod care să includă **caracteristicile lor specifice**, această **interpretare nu poate fi considerată divergentă**, din moment ce, sub rezerva particularităților lor, această interpretare conține **considerații similare** referitoare, printre altele, la sistemul lor de protecție”, C-217/19, *Comisia/Finlanda*, punctul 84.

FLOW CHART FOR ISSUING A DEROGATION UNDER ARTICLE 9.1

